

بالتولوژی علم مطالعه آب‌های شفا بخش

قسمت اول - وحید معینی

یادآور احسانات اولیه حمایت امنیت و آسایش است که در رحم مادر خود تجربه کرده‌اند.

۶۰ درصد وزن بدن انسان را آب تشکیل داده است و هر سلول بدن حاوی سیال درون سلولی غنی از آب است و این سیال با یک لایه محافظ بیرون سلولی که ساختار اصلی آن نیز آب است احاطه شده است. هر سلول بدن، بافتها و اندامها و تمام فرایندهای حیاتی مانند تفکر، عملکرد عصبی، گردش خون، گوارش، حرکت و دفع برای درست عمل کردن، نیازمند آب است. اگرچه مقدار آب بدن نسبتاً ثابت است ولی پیوسته در حال تغییر است. مواد زیاد توسط آب و از طریق تعریق، تنفس، ادرار و حرکات روده از بدن دفع می‌شوند و معشش میانگر نیاز بدن به آب از دست رفته در طول روز است. انسان به طور عادی روزانه تقریباً ۲۵ لیتر سیال به صورت آب غلظت و سیالات حاوی آب مانند سوپ، آبمیوه شیر، قهوه و چای مصرف می‌کند؛ اگرچه پزشکان مصرف حداقل ۸ تا ۱۲ لیوان آب در روز را توصیه می‌کنند. همچنین بجز موارد فوق، آب به صورت غذا و به شکل میوه‌جات و سبزی‌های غنی از آب نیز وارد بدن می‌شود. و بالاخره اندکی آب نیز می‌تواند از طریق استنشاق در حمام داغ یا یک دریاچه یا چشمه جذب بدن شود.

امروزه در بسیاری از حوزه‌های بهداشت و سلامت انسان، علاقه فزاینده‌ای به استفاده از پدیده‌های طبیعی در درمان بیماری‌ها وجود دارد و این‌گونه روش‌ها به روش‌های پزشکی مرسوم ترجیح داده می‌شوند. استفاده از پدیده‌های طبیعی در درمان، در اصطلاح طبیعت درمانی (Naturopathy) نامیده می‌شود که شامل روش‌های مجزا و متفاوتی مانند گیاه‌درمانی (Phytotherapy)، آب‌درمانی (Hydrotherapy)، گل‌درمانی (Mudtherapy) و گرمادرمانی (Thermotherapy) است. اگر طبیعت‌درمانی با استفاده از سنگ‌ها، رس‌های خاص، ماسه‌های ویژه و مانند اینها با استفاده از آب دریا یا چشمه‌های آبگرم انجام شود آن را زمین‌شناسی پزشکی (Medical Geology) می‌نامند.

پیوند طبیعی بشر با آب، به سرشت و ماهیت زیستی وی بازمی‌گردد. چنین بشر، هنگامی که در رحم مادر خود رشد می‌کند و تکامل می‌یابد، تقریباً در یک محیط تمام آبی محیطی که تقریباً حاوی ۹۵ درصد آب یا شوری کم است) به سر می‌برد که او را از سرداد گرماد صنداهای خیلی زیاد و آسیب حلقه می‌کند. برای بسیاری از انسان‌ها، استراحت در یک حمام گرم/خواه در وان حمام یا یک چشمه معدنی

بوداپست - مجارستان

گل دوشی

چشمه، تخلیه طبیعی آب زیرزمینی به طور متمرکز در سطح زمین است. چشمه‌ها در اجتماع فرهنگ و اقتصاد تاریخ بشر حائز اهمیت بوده‌اند. خیلی از شهرهای اولیه در یونان، مصر، بیت‌المقدس و هندوچین در اطراف چشمه‌ها گسترش یافته‌اند. خیلی از شهرهای ایالات متحده نام خود را از چشمه‌ها گرفته‌اند؛ مانند Steamboat Springs و Glenwood Springs کلرادو. Springfield میسوری و Rock Springs وایومینگ. Bryan چشمه‌ها را به دو دسته تقسیم می‌کند: چشمه‌های نلنی از نیروهای گرانشی و چشمه‌های نلنی از نیروهای غیر گرانشی. از چشمه‌های غیر گرانشی می‌توان چشمه‌های آتشفشانی و چشمه‌های شکافی را نام برد. چشمه‌های آتشفشانی با مناطق فعال آتشفشانی در ارتباطند و چشمه‌های شکافی حاصل شکستگی‌هایی هستند که تا اسمانی زیاد پوسته زمین امتداد دارند. این‌گونه چشمه‌ها را معمولاً به دلیل دمای بالای آبها، چشمه‌های آبگرم می‌گویند. چشمه‌های آبگرم اغلب حاوی مقدار زیادی مواد حل شده هستند و به همین دلیل به آنها چشمه‌های آب‌معنی نیز می‌گویند.

• ۱-۴ چشمه آبگرم و آب‌معنی

چشمه آبگرم به چشمه‌ای گفته می‌شود که دمای آن بیش از دمای آب زیرزمینی طبیعی و محلی باشد. چشمه‌های آبگرم معمولاً دارای املاح زیاد و گاه زایی بالای هستند و قسمت عمده آب آنها آن بخش از آب جوی است که ترکیب آن طی حرکت در زیر زمین تغییر کرده است.

آب معدنی در کشورهای مختلف جهان تعاریف مختلفی دارد ولی اغلب این تعاریف وجه اشتراک‌هایی دارند. در ایران طبق تعریف مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی وزارت صنایع، آب معدنی طبیعی به آبی گفته می‌شود که دارای املاح معدنی، عناصر جزئی یا دیگر ترکیبات باشد. مستقیماً از چشمه یا نقاط حفر شده، از لایه‌های زیر زمین به دست آمده و دارای خواص بهداشتی و درمانی باشد و سرانجام مورد بررسی و تأیید متخصصان ذی صلاح قرار گرفته باشد. طبق تعریفی دیگر، آب‌معنی به آبی گفته می‌شود که از

استانه درد است. افزایش گرما باعث افزایش اتساع عروق پوست و تسریع فرآیندهای سوخت و سازی سلول‌های پوست می‌شود. در این حالت، افزایش حجم و مقدار جریان خون و کاهش مقاومت سیستم عروقی قابل توجه خواهد بود. این فرآیندها باعث کاهش فشار و باز وارده بر قلب می‌شود. نیروی مکانیکی که بر اثر حرکت ماکول‌های آب ایجاد می‌شود باعث نوعی میکروماساژ می‌شود. وقتی بدن روی آب شناور می‌شود، مقداری از وزن خود را از دست می‌دهد و راحت تر حرکت می‌کند. بدن در برابر نیروی شناوری مقاومت می‌کند که نتیجه آن، افزایش عروقی و شریان قلب و تنفس عمیق‌تر است.

• ۲-۲ اثرات آب‌معنی شناختی

جذب عناصر کمیاب از طریق پوست ممکن است سیستم ایمنی را تحت تأثیر قرار دهد. آب‌های گوگردی می‌توانند در تقویت ایمنی پوست مؤثر باشند. این آب‌ها به طور موفقیت آمیزی در درمان بیماری‌های پوستی وابسته به سیستم ایمنی مانند التهاب پوست نلنی از حساسیت (Atopic Dermatitis)، التهاب غیر عفونی پوست (Psoriasis) و التهاب پوست تماسی (Contact Dermatitis) استفاده شده‌اند. رادیکال‌های آزاد حاصل فرآیندهای پیری سلولی و پشرفت و توسعه سرطان هستند. سلنیوم و روی در تقویت سیستم دفاعی در مقابل رادیکال‌های آزاد مؤثرند.

• ۲-۳ اثرات روان‌شناختی

عوامل روانی نیز ممکن است بخشی در فرآیندهای درمانی داشته باشند. شگفتی طبیعی فوران بخار و گاز از زمین، اعتقاد به نیروهای بزرگی را که قادر به معجزه و معالجه بیماری‌ها هستند، تقویت می‌کند. به این معنی که بعضی اشخاص ممکن است طی درمان بائتولوژیک، نسبت به افراد دیگر، پیشتر ساعد درمان باشند.

تمام عوامل مورد اشاره در بالا موضوع‌هایی هستند که به تحقیق بیشتری نیاز دارند.

۴- چشمه‌های درمانی

چشمه‌ها منابع مهم اطلاعات آب‌زمین‌شناختی هستند.